اسلام برای همه

پاک و نمازگزار

از پاکیزگی و وضو تا نماز، روزه و حج

8 درس

- هر درس: داستانی درباره‌ی نوجوانان در سه بخش، با یک پرسش برای گفت‌وگو.
- یک آیه از قرآن یا یک حدیث با معنای آن.
- شش پرسش، به یاد بسپار، واژه‌یابی و هفت تفاوت.

Fatih Koçoğlu

Islam voor Iedereen · آموزش متوسطه‌ی ویژه

فهرست

1. **فقط خدا را می‌پرستم** · عبادت
2. **پاکیزه و پاک** · طهارت، غسل و تیمم
3. **وضو گام به گام** · شست‌وشوی کوچک
4. **چرا نماز می‌خوانیم؟** · اهمیت نماز
5. **اذان** · فراخوان نماز
6. **چگونه نماز می‌خوانم** · نماز گام به گام
7. **روزه رمضان** · روزه
8. **حج** · زیارت مکه

چگونه از یک درس استفاده کنیم

- داستان را با هم، بخش به بخش بخوانید و درباره‌ی پرسش گفت‌وگو کنید.
- «آیا می‌دانستی؟» و آیه و معنای آن را بخوانید.
- سپس: شش پرسش، به یاد بسپار، و فکر کن و بنویس.
- صفحه‌ی آخر: واژه‌یابی و هفت تفاوت.

عبادت من در یک نگاه

1. **عبادت** هر کاری که برای خشنودی خدا انجام می‌دهی
2. **طهارت: پاکی** بدن، لباس و مکان پاک؛ غسل و تیمم
3. **وضو** دست‌ها، دهان، بینی، صورت، بازوها، سر، گوش‌ها، پاها
4. **نماز** پنج بار در روز: صبح، ظهر، عصر، مغرب، عشا
5. **اذان** فراخوان نماز، پنج بار در روز
6. **چگونه نماز می‌خوانم** تکبیر، قیام، رکوع، سجده، نشستن، سلام
7. **روزه** در رمضان، از سپیده‌دم تا غروب آفتاب
8. **حج** یک بار در عمر به مکه، اگر توانایی داری

نام: ..... تاریخ: .....

فقط خدا را می‌پرستم

درس 1 · عبادت

📖 **داستان: فقط خدا را می‌پرستم**

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – این هم عبادت است؟

زکریا پانزده سال دارد. هر سه‌شنبه پس از مدرسه به همسایه‌اش، آقای پیترز، در خرید کمک می‌کند. آقای پیترز هشتاد سال دارد و با عصا راه می‌رود. روزی دخترعموی زکریا، هبه، می‌پرسد: «اصلاً چرا این کار را می‌کنی؟ چیزی به تو نمی‌دهند.» زکریا شانه بالا می‌اندازد. «حس خوبی دارد.» آن جمعه امام در خطبه‌اش می‌گوید: «عبادت فقط نماز و روزه نیست. هر کاری که برای خشنودی خدا بکنی عبادت است. یک لبخند، کمک به پدر و مادر، کار صادقانه.» زکریا با تعجب سر بلند می‌کند. به کیسه‌های سنگین آقای پیترز فکر می‌کند.

⭐ **هر کاری که برای خشنودی خدا بکنی عبادت است.**

عبادت = بندگی و بزرگداشت خدا · **خطبه** = سخنرانی امام در روز جمعه

بخش 2 – برای چه اینجاییم؟

پس از نماز زکریا از امام می‌خواهد بیشتر توضیح دهد. امام می‌گوید: «خدا در قرآن می‌فرماید که انسان و جن را آفرید تا او را بپرستند. این هدف زندگی ماست. ولی عبادت خیلی گسترده‌تر از آن است که مردم فکر می‌کنند. نماز، روزه و زکات ارکان ثابت‌اند. جز این‌ها، هر کار نیکی با نیت خوب هم عبادت است.» زکریا فکر می‌کند. «اگر برای امتحانم درس بخوانم تا بعداً برای خانواده‌ام خوب کار کنم چه؟» امام می‌خندد: «با نیت درست: بله. همه چیز با نیت شروع می‌شود.»

⭐ **هدف زندگی ما پرستش خداست.**

هدف = آنچه چیزی برایش وجود دارد · **نیت** = قصد در دل

بخش 3 – فقط خدا

در خانه زکریا برای هبه تعریف می‌کند. چیز دیگری را هم که امام گفت توضیح می‌دهد: «ما فقط برای خدا عبادت می‌کنیم. نه برای یک انسان، نه برای پول، نه برای لایک.» هبه می‌خندد. «نه برای لایک؟ پس دیگر ویدیو نمی‌سازم.» زکریا می‌گوید: «می‌توانی ویدیو بسازی. ولی وقتی کار خوبی می‌کنی، برای خدا بکن، نه برای اینکه دیده شوی.» در هر نماز خودمان می‌گوییم: ایاک نعبد و ایاک نستعین. تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم. سه‌شنبه هبه با او به خانه آقای پیترز می‌رود. ویدیویی نمی‌سازد.

⭐ **فقط خدا را می‌پرستیم و فقط از او یاری می‌خواهیم.**

لایک = پسندیدن در شبکه‌های اجتماعی · **دیده شدن** = خواستن اینکه دیگران ببینند

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** سه کار معمولی نام ببر که اگر با نیت خوب انجام دهی عبادت می‌شوند.

💡 **آیا می‌دانستی؟ – همه چیز با نیت شروع می‌شود**

- نخستین حدیث در مجموعه بخاری می‌گوید: «کارها به نیت‌هاست.»
- پنج رکن اسلام شکل‌های ثابت عبادت‌اند: شهادتین، نماز، زکات، روزه و حج.
- ایاک نعبد و ایاک نستعین در سوره فاتحه است که در هر رکعت می‌خوانیم.

📖 **از قرآن کریم**

قرآن 51:56

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

«جن و انس را نیافریدم جز برای اینکه مرا بپرستند.»

بازی‌ها

درس 1 · فقط خدا را می‌پرستم

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

پ	ج	س	ق	ه	ب	ن	خ	ط	ب	ه
ت	خ	د	ل	ا	ی	ک	ح	ه	ص	ص
چ	ن	ب	س	ح	ی	ز	ق	ه	د	ف
ه	م	س	ا	ی	ه	چ	ث	غ	ع	ه
ب	ا	و	ص	غ	ی	ا	ر	ی	ی	گ
ظ	ز	غ	ژ	چ	ظ	خ	ر	ث	ا	ژ
ص	ظ	ع	ث	ح	ن	ی	ت	ح	م	چ
ج	ش	ب	ث	ز	و	گ	ح	و	ا	ت
ژ	غ	ا	ه	پ	ث	ث	ن	ش	م	ز
ن	د	د	ب	خ	ث	غ	ض	ظ	ن	ث
ه	ح	ت	ه	ص	ط	ل	و	ب	ذ	م

☐ همسایه ☐ عبادت ☐ امام ☐ خطبه ☐ نماز ☐ یاری ☐ لایک ☐ نیت ☐ هدف ☐ هبه

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

فقط خدا را می‌پرستم

درس 1 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. زکریا هر سه‌شنبه به چه کسی کمک می‌کند؟

- ○ معلمش
- ○ همسایه پیترز

2. از نظر امام عبادت چیست؟

- ○ فقط نماز
- ○ هر کاری برای خشنودی خدا

3. قصد در دل چه نام دارد؟

- ○ قبله
- ○ نیت

4. برای چه کسی عبادت می‌کنیم؟

- ○ فقط برای خدا
- ○ برای دوستان

5. ایاک نعبد در کدام سوره است؟

- ○ اخلاص
- ○ فاتحه

6. هبه در خانه آقای پیترز چه نمی‌کند؟

- ○ ویدیو ساختن
- ○ کمک کردن

⋆ **به یاد بسپار:** هر کار نیک با نیت خوب عبادت است.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. کدام کارهای معمولی که انجام می‌دهی می‌توانند عبادت باشند؟

.....

.....

.....

2. کاری را برای دیده شدن انجام دادن یعنی چه؟ چرا عبادت نیست؟

.....

.....

.....

نام: ..... تاریخ: .....

پاکیزه و پاک

درس 2 · طهارت، غسل و تیمم

📖 **داستان: پاکیزه و پاک**

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – پس از تمرین

نسیم از تمرین فوتبال به خانه می‌آید. جوراب‌هایش بو می‌دهد، پیراهنش چسبیده است. کیفش را در راهرو پرت می‌کند و می‌خواهد فوراً بازی کند. مادرش می‌گوید: «اول دوش. نیم ساعت دیگر مغرب است.» نسیم آه می‌کشد. «مامان، خدا به دلم نگاه می‌کند، نه به جوراب‌هایم.» مادرش می‌خندد. «بله، خدا به دلت نگاه می‌کند. ولی پیامبر هم فرمود: پاکیزگی نیمی از ایمان است. مسلمان هم از دلش مراقبت می‌کند و هم از بدنش.» نسیم به حمام می‌رود. زیر آب گرم فکر می‌کند که در واقع حس خوبی دارد، خیلی تازه.

⋆ **پاکیزگی نیمی از ایمان است.**

پاکیزگی = پاک بودن، درون و بیرون · **دوش** = آبی که از سر دوش می‌ریزد

بخش 2 – غسل چیست؟

آن شب نسیم از پدرش می‌پرسد فرق دوش گرفتن و غسل چیست. پدرش می‌گوید: «غسل شست‌وشوی بزرگ است. همه بدنت را از سر تا پا با نیت پاک شدن می‌شویی. در موقعیت‌های خاصی واجب است، مثلاً وقتی پسر یا دختری بالغ می‌شود و بدنش تغییر می‌کند. این را بهتر است از پدر و مادر یا معلمت یاد بگیری، چون قواعد روشنی دارد.» همچنین می‌گوید خوب است روز جمعه پیش از نماز جمعه غسل کنی. «پیامبر این را دوست داشت. لباس تمیز، بدن تازه، کمی عطر.»

⋆ **غسل شستن همه بدن است.**

بالغ شدن = بزرگ شدن بدن از کودکی به بزرگسالی · **عطر** = چیزی که بوی خوش دارد

بخش 3 – آب نیست؟

تابستان نسیم با پسرعموهایش در آردن چادر می‌زند. روزی خیلی پیاده‌روی می‌کنند و آب بطری‌ها تمام می‌شود. وقت عصر است. پسرعمویش می‌پرسد: «حالا چطور وضو بگیریم؟» نسیم می‌داند: «تیمم! اگر آب نباشد، یا بیمار باشی و نتوانی از آب استفاده کنی، دست‌هایت را روی خاک پاک یا سنگ می‌زنی. بعد روی صورت و دست‌هایت می‌کشی.» نشان می‌دهد. پسرعمویش تعجب می‌کند. «این را از کجا یاد گرفتی؟» نسیم لبخند می‌زند. «از پدرم. یک شب پس از فوتبال.»

⋆ **آب نیست؟ با خاک پاک تیمم کن.**

پاک = تمیز، نه کثیف · **تیمم** = پاک شدن خشک با خاک یا سنگ

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** به نظرت چرا وقتی با دیگران هستی پاکیزه بودن مهم است؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – سه نوع پاک شدن

- وضو شست‌وشوی کوچک برای نماز است. غسل شستن همه بدن است.
- تیمم جای وضو یا غسل را می‌گیرد وقتی آب نیست یا آب برای بیمار زیان دارد.
- اسلام همچنین می‌خواهد لباس، خانه و جای نمازت را پاکیزه نگه داری.

📖 **از قرآن کریم**

قرآن 2:222

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

«خدا توبه‌کنندگان را دوست دارد و پاکیزگان را دوست دارد.»

بازی‌ها

درس 2 · پاکیزه و پاک

🔤 جدول واژه‌یابی

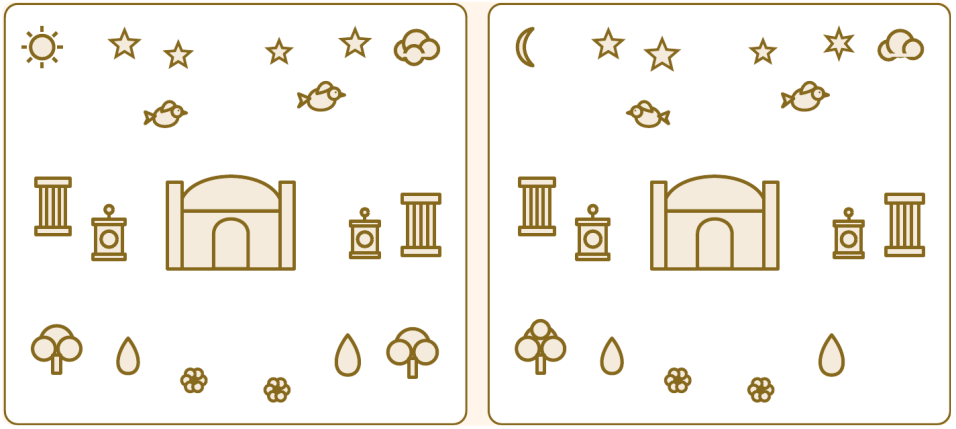
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

د	ل	ث	ج	ی	ج	چ	ا	د	ر	ر
پ	چ	ج	م	م	ث	ه	ت	و	ی	ض
ب	ت	ژ	ع	ر	ح	ج	ج	ض	ش	ا
ش	ت	ت	ه	س	ی	ع	گ	و	ه	ذ
ط	د	م	ز	گ	ب	م	ت	ی	م	م
د	و	ی	پ	ج	ض	غ	ل	پ	ک	غ
پ	ش	ز	ح	ف	خ	ا	ک	م	ج	م
خ	چ	ظ	ج	پ	ز	ک	م	ط	ص	ظ
و	ش	س	ص	خ	ب	گ	ص	ج	ع	ظ
ک	ن	غ	س	ل	ب	غ	ع	پ	ا	ک
س	ن	س	ی	م	ه	ج	ع	ج	س	ذ

☐ تمیز ☐ تیمم ☐ نسیم ☐ جمعه ☐ چادر ☐ پاک ☐ غسل ☐ وضو ☐ دوش ☐ خاک

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

پاکیزه و پاک

درس 2 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. نسیم از کجا می‌آید؟

- ◯ از تمرین فوتبال
- ◯ از مدرسه

2. نیمی از ایمان چیست؟

- ◯ پول
- ◯ پاکیزگی

3. غسل چیست؟

- ◯ وضو
- ◯ شست‌وشوی بزرگ

4. کدام روز غسل پیش از نماز خوب است؟

- ◯ دوشنبه
- ◯ جمعه

5. نسیم کجا چادر می‌زند؟

- ◯ در آردن
- ◯ کنار دریا

6. اگر آب نباشد چه می‌کنی؟

- ◯ تیمم
- ◯ هیچ

⋆ **به یاد بسپار:** وضو، غسل و تیمم تو را برای نماز پاک می‌کنند.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. فرق وضو، غسل و تیمم چیست؟

.....

.....

.....

2. به نظرت چرا پاکیزگی بخشی از ایمان است؟

.....

.....

.....

نام: ..... تاریخ: .....

وضو گام به گام

درس 3 · شست‌وشوی کوچک

📖 داستان: وضو گام به گام

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – خیلی سریع

ایوب چهارده سال دارد. همیشه در سی ثانیه وضو می‌گیرد. کمی آب به صورت، سریع روی بازوها، تمام. یک شب پدربزرگش کنار روشویی کنارش می‌ایستد. پدربزرگ آرام می‌گوید: «آرنج‌هایت را فراموش کردی. و پاهایت را فقط نیمه.» ایوب سرخ می‌شود. «عجله دارم، پدربزرگ.» پدربزرگ لبخند می‌زند. «می‌دانی پیامبر چه فرمود؟ هر کس وضوی خوب بگیرد، گناهان کوچکش با آب می‌ریزد، حتی از زیر ناخن‌هایش.» ایوب به آب روشویی نگاه می‌کند. می‌گوید: «پس دوباره می‌گیرم. آرام.»

⋆ **هر کس وضوی خوب بگیرد، گناهان کوچکش را هم می‌شوید.**

روشویی = جای شستن دست · **گناه** = کار بد

بخش 2 – پدربزرگ نشان می‌دهد

پدربزرگ شروع می‌کند. «اول نیت، در دل: برای نماز وضو می‌گیرم. بعد بسم‌الله می‌گویی.» دست‌هایش را سه بار تا مچ می‌شوید. بعد با دست راست آب برمی‌دارد و سه بار دهان و بینی‌اش را می‌شوید. صورتش را سه بار می‌شوید، از رستنگاه مو تا چانه و از گوش تا گوش. بعد بازوی راست تا آرنج، سه بار، و بعد چپ. پدربزرگ می‌گوید: «حالا سر.» با دست‌های خیس یک بار روی موهایش می‌کشد. با انگشتانش گوش‌هایش را مسح می‌کند. در آخر پاها، تا قوزک: اول راست، بعد چپ.

⋆ **دست‌ها، دهان، بینی، صورت، بازوها، سر، گوش‌ها، پاها.**

مچ = جایی که دست به ساعد می‌رسد · **قوزک** = استخوان بین پا و ساق

بخش 3 – یک دقیقه برای خدا

ایوب امتحان می‌کند. نزدیک دو دقیقه طول می‌کشد. زیر لب می‌گوید: «خیلی طولانی است.» پدربزرگ می‌گوید: «زیاده‌روی هم نکن. پیامبر آب کمی مصرف می‌کرد. اسراف نکن، حتی با شیر آب باز.» ایوب شیر را کمی می‌بندد. پس از یک هفته خودبه‌خود انجام می‌شود. چیز دیگری هم می‌فهمد: پس از وضوی آرام، آرام‌تر است. وقتی از برادرش عصبانی است، گاهی وضو می‌گیرد، حتی اگر وقت نماز نباشد. می‌گوید: «آب سرد سرم را خنک می‌کند.» پدربزرگ با رضایت سر تکان می‌دهد. «وضو بیش از شستن است. آماده شدن برای سخن گفتن با خداست.»

⋆ **وضو تو را برای سخن گفتن با خدا آماده می‌کند.**

زیاده‌روی = بیش از اندازه انجام دادن · **اسراف** = مصرف بیش از نیاز

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** وضو کی می‌تواند به آرام شدنت کمک کند؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – کی باید دوباره وضو بگیری؟

- وضو با رفتن به دستشویی، خروج باد، خواب عمیق یا بیهوشی باطل می‌شود.
- با یک وضو می‌توانی چند نماز بخوانی، تا وقتی باطل نشده.
- پس از وضو بسیاری از مسلمانان شهادتین می‌گویند: اشهد ان لا اله الا الله …

📖 حدیث

مسلم

مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ

«هر کس وضو بگیرد و آن را نیکو کند، گناهانش از بدنش بیرون می‌رود، حتی از زیر ناخن‌هایش.»

بازی‌ها

درس 3 · وضو گام به گام

🧩 جدول واژه‌یابی

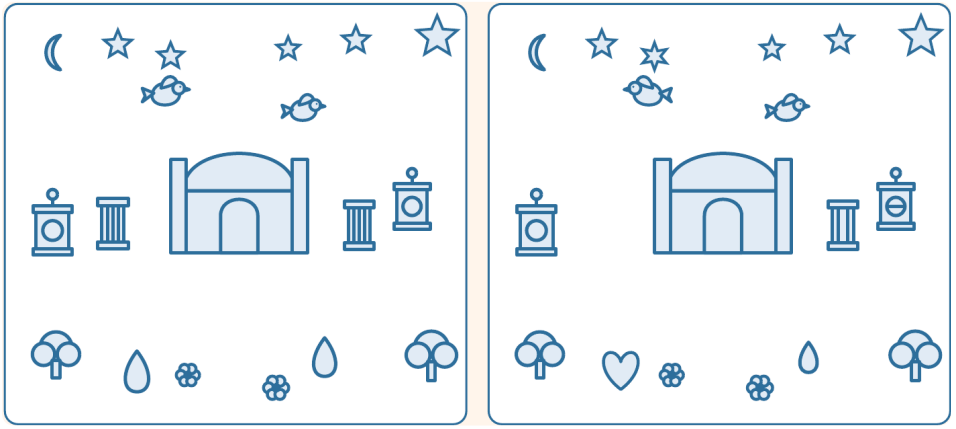
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ق	ن	د	غ	ز	ک	ب	ر	ص	خ	خ
ر	م	س	ص	ت	ز	ب	چ	ک	م	د
گ	ع	ت	و	م	م	ا	ن	ث	ش	ض
پ	ش	ذ	ر	غ	ت	ز	ا	و	ا	خ
ا	ف	ن	ت	ژ	پ	و	ا	ه	گ	ک
پ	ت	ع	غ	ث	د	ظ	ر	ل	م	ل
ذ	ر	چ	ت	س	ر	ی	ا	گ	ق	ب
ن	ا	ه	د	ر	ب	ظ	ث	و	ک	ی
و	ج	پ	ظ	ض	ز	غ	ه	ش	چ	ن
ض	ظ	گ	ژ	ک	ر	د	غ	ط	گ	ی
و	س	ص	ع	ت	گ	ک	چ	ه	ر	ج

☐ پدربزرگ ☐ دهان ☐ بینی ☐ صورت ☐ بازو ☐ وضو ☐ دست ☐ گوش ☐ سر ☐ پا

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

وضو گام به گام

درس 3 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. وضوی ایوب در آغاز چقدر طول می‌کشید؟

- ◯ سی ثانیه
- ◯ ده دقیقه

2. ایوب شستن چه چیزی را فراموش کرده بود؟

- ◯ آرنج‌هایش
- ◯ دست‌هایش

3. در وضو اول چه می‌کنی؟

- ◯ شستن پاها
- ◯ نیت و بسم‌الله

4. چند بار روی سر مسح می‌کنی؟

- ◯ یک بار
- ◯ سه بار

5. در آخر چه می‌کنی؟

- ◯ پاها را می‌شویی
- ◯ دهان را می‌شویی

6. ایوب پس از وضوی آرام چه حسی دارد؟

- ◯ آرام‌تر
- ◯ عصبانی‌تر

⋆ **به یاد بسپار:** وضو: دست‌ها، دهان، بینی، صورت، بازوها، سر، گوش‌ها، پاها.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. مراحل وضو را به ترتیب درست بنویس.

2. چرا اسراف آب خوب نیست، حتی هنگام وضو؟

📖 **از قرآن کریم**
قرآن 29:45

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ

«نماز انسان را از زشتی و ناپسند بازمی‌دارد.»

نام: ..... **تاریخ:** .....

چرا نماز می‌خوانیم؟

درس 4 · اهمیت نماز

📖 **داستان: چرا نماز می‌خوانیم؟**
با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – پنج بار، واقعاً؟

اینس شانزده سال دارد و در یک آرایشگاه کارآموزی می‌کند. همکارش لوته می‌بیند که ظهر در انبار سجاده پهن می‌کند. لوته می‌پرسد: «پنج بار در روز؟ هر روز؟ چطور تحمل می‌کنی؟» اینس می‌خندد. «فقط چند دقیقه طول می‌کشد. همان‌طور که تو گاهی به گوشی‌ات نگاه می‌کنی، من لحظه‌ای به خدا رو می‌کنم.» لوته هم می‌خندد. «مقایسه خوبی است.» اینس سجاده‌اش را جمع می‌کند. راستش قبلاً برای خودش هم سخت بود. به‌خصوص نماز صبح، آن‌قدر زود. مادربزرگش آن موقع گفت: «نماز قرار تو با خداست. قرار را فراموش نمی‌کنند.»

⋆ **نماز قرار تو با خداست، پنج بار در روز.**

آرایشگاه = جایی که مو کوتاه می‌کنند · **انبار** = اتاق نگهداری وسایل

بخش 2 – پنج نماز

آن هفته اینس با گوشی‌اش برای لوته توضیح می‌دهد. «صبح پیش از طلوع آفتاب است. ظهر پس از نیم‌روز. عصر بعدازظهر. مغرب درست پس از غروب. عشا شب، وقتی تاریک است.» برنامه‌ای با اوقات نماز نشان می‌دهد. «تابستان عشا گاهی خیلی دیر است، زمستان ظهر زود است.» لوته می‌پرسد چرا دقیقاً پنج تا. اینس داستان معراج را تعریف می‌کند: آنجا پیامبر نماز را به عنوان هدیه گرفت. «نماز دومین رکن اسلام است. نخستین چیزی است که در روز قیامت از انسان پرسیده می‌شود.»

⋆ **صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشا.**

طلوع آفتاب = وقتی خورشید بالا می‌آید · **پرسیده شدن** = حساب پس دادن

بخش 3 – نماز با تو چه می‌کند

یک شنبه شلوغ همه چیز در آرایشگاه به هم می‌ریزد. مشتری‌ای داد می‌زند، سشوار خراب می‌شود، اینس خسته و عصبانی است. ساعت چهار برای نماز عصر به انبار می‌رود. وقتی برمی‌گردد آرام‌تر است. لوته متوجه می‌شود. «در پنج دقیقه آدم دیگری شدی.» اینس فکر می‌کند. «نماز مرا لحظه‌ای از همه چیز بیرون می‌برد. و کمکم می‌کند حرف‌های بی‌جا نزنم.» یاد آیه‌ای می‌افتد: نماز از کار بد بازمی‌دارد. همان شب لوته پیام می‌دهد: «من هم روزی پنج دقیقه هیچ کاری نمی‌کنم. به روش خودم.» اینس قلبی می‌فرستد.

⋆ **نماز تو را از کارهای بد دور می‌کند.**

سشوار = دستگاه خشک کردن مو · **دگرگون شدن** = تغییر کردن

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چه چیزی کمکت می‌کند نماز را به‌موقع بخوانی، حتی وقتی سرت شلوغ است؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – نماز در اسلام

- نماز در شب معراج (اسراء و معراج)، حدود یک سال پیش از هجرت، واجب شد.
- روز جمعه مردان نماز جمعه را با خطبه در مسجد می‌خوانند.
- بیمار می‌تواند نشسته یا خوابیده نماز بخواند. نماز هرگز کاملاً ساقط نمی‌شود.

بازی‌ها

درس 4 · چرا نماز می‌خوانیم؟

🧩 جدول واژه‌یابی

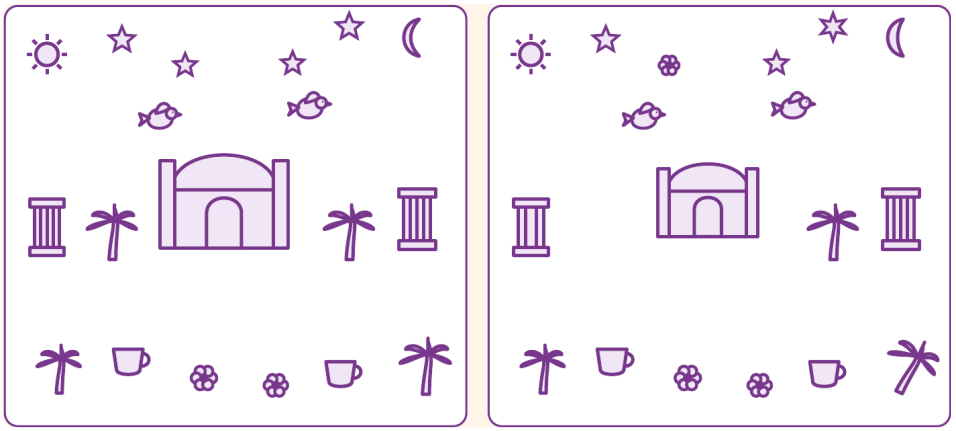
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

م	ی	گ	ن	ذ	ش	ع	ص	ر	آ	و
خ	ر	ه	ر	ذ	ب	ق	ر	ا	ر	و
ل	و	ت	ه	د	م	غ	ر	ب	ا	ف
ب	ع	د	ظ	ن	ن	م	ا	ز	ی	ک
ی	م	س	ی	م	چ	ن	ه	ل	ش	ش
ص	س	د	م	ف	ی	ت	چ	ژ	گ	ض
ح	ح	ج	ک	ی	غ	ن	خ	ق	ا	ا
ص	ب	ح	چ	ع	ژ	ض	ب	ز	ه	ع
ظ	ی	پ	ا	ی	ن	س	ا	ل	ش	ف
ه	م	ت	پ	ب	ژ	ذ	چ	ظ	ف	ک
ر	ش	ص	ک	ض	ش	غ	ع	ش	ا	ر

☐ آرایشگاه ☐ نماز ☐ مغرب ☐ اینس ☐ لوته ☐ قرار ☐ صبح ☐ ظهر ☐ عصر ☐ عشا

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

چرا نماز می‌خوانیم؟

درس 4 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. اینس کجا کارآموزی می‌کند؟

- ○ در آرایشگاه
- ○ در مدرسه

2. مادربزرگ درباره نماز چه گفت؟

- ○ سخت است
- ○ قرار تو با خداست

3. مغرب کی است؟

- ○ پیش از طلوع
- ○ درست پس از غروب

4. نماز چندمین رکن است؟

- ○ پنجمین
- ○ دومین

5. پیامبر نماز را کی گرفت؟

- ○ در شب معراج
- ○ در غار حرا

6. اینس پس از عصر چگونه است؟

- ○ عصبانی‌تر
- ○ آرام‌تر

⋆ **به یاد بسپار:** پنج نماز در روز: صبح، ظهر، عصر، مغرب، عشا.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چه چیزی کمکت می‌کند نمازی را فراموش نکنی؟

2. نماز چطور می‌تواند به آرام ماندن کسی کمک کند؟

نام: ..... تاریخ: .....

اذان

درس 5 · فراخوان نماز

📖 **داستان: اذان**
با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – صدایی در راهرو

در اردوی کلاس به آنتورپ، بچه‌ها در خوابگاه جوانان می‌مانند. شب همه ناگهان صدایی در راهرو می‌شنوند: «الله اکبر، الله اکبر.» عمر است، پسر آرامی از کلاس. برای پسرهایی که می‌خواهند نماز بخوانند اذان می‌گوید. بقیه تعجب می‌کنند. ینته می‌پرسد: «چه می‌خواند؟» عمر بعداً می‌گوید: «آواز نیست. فراخوان نماز است. اینجا فقط من بلدم.» ینته آن را زیبا می‌داند. می‌گوید: «خیلی آرام.» عمر کمی سرخ می‌شود. معمولاً هیچ‌وقت این‌قدر بلند حرف نمی‌زند.

⭐ **اذان مسلمانان را پنج بار در روز به نماز فرا می‌خواند.**

خوابگاه جوانان = اقامتگاه گروه‌های جوان · **فراخواندن** = از مردم خواستن که بیایند

بخش 2 – چگونه آغاز شد

فردا خانم نادیا داستان را تعریف می‌کند. در مدینه مسلمانان نمی‌دانستند چطور یکدیگر را به نماز فرا بخوانند. کسی ناقوس پیشنهاد کرد، دیگری بوق، دیگری آتش. بعد یکی از یاران، عبدالله بن زید، خوابی دید. مردی کلمات اذان را به او آموخت. او برای پیامبر تعریف کرد. پیامبر فرمود: «این خواب راستین است. کلمات را به بلال بیاموز، چون صدایی رسا و زیبا دارد.» این‌گونه بلال نخستین مؤذن شد. اتفاقاً عمر هم همان خواب را دیده بود.

⭐ **بلال نخستین کسی بود که اذان گفت.**

یار = دوست و پیرو پیامبر · **مؤذن** = کسی که اذان می‌گوید

بخش 3 – کلمات چه معنایی دارند؟

خانم نادیا کلمات را روی تخته می‌نویسد. الله اکبر: خدا بزرگ‌تر است. اشهد ان لا اله الا الله: گواهی می‌دهم هیچ معبودی جز خدا نیست. اشهد ان محمدا رسول الله: گواهی می‌دهم محمد فرستاده خداست. حی علی الصلاة: بشتابید به نماز. حی علی الفلاح: بشتابید به رستگاری. ینته تکرار می‌کند: «بشتابید به رستگاری. چه فکر زیبایی.» در اذان صبح یک جمله اضافه می‌شود: نماز از خواب بهتر است. همه کلاس می‌خندند. عمر می‌گوید: «مامانم هم می‌تواند هر صبح این را صدا بزند.»

⭐ **حی علی الفلاح: بشتابید به رستگاری.**

گواهی دادن = با اطمینان گفتن · **رستگاری** = کامیابی و موفقیت

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** به نظرت چرا اذان می‌گوید «بشتابید به رستگاری»؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – اذان و اقامه

- اذان پنج بار در روز از مناره یا در مسجد شنیده می‌شود.
- درست پیش از شروع نماز اقامه گفته می‌شود: فراخوانی کوتاه‌تر با همان کلمات.
- هر کس اذان را بشنود کلماتش را آهسته تکرار می‌کند. در حی علی می‌گوید: لا حول و لا قوة الا بالله.

📖 **حدیث**
آغاز اذان

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

«خدا بزرگ‌تر است. گواهی می‌دهم هیچ معبودی جز خدا نیست. گواهی می‌دهم محمد فرستاده خداست.»

بازی‌ها

درس 5 · اذان

🔤 جدول واژه‌یابی

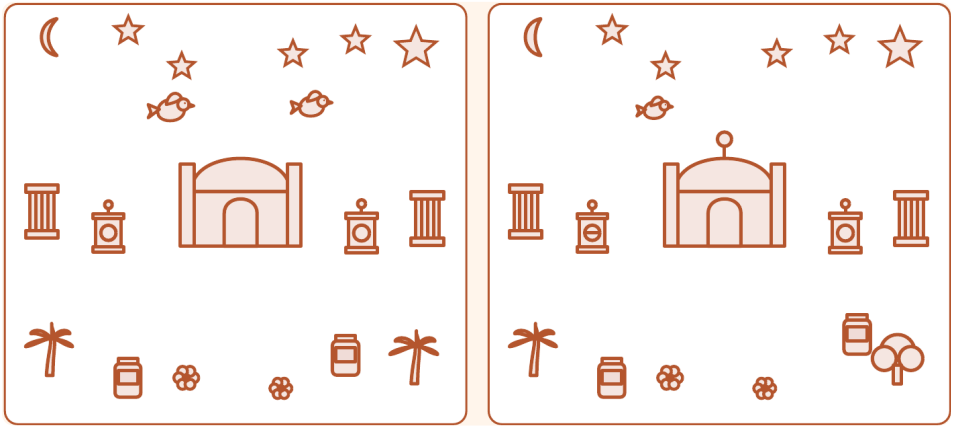
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

چ	ب	ق	گ	ط	ب	ق	ز	و	د	پ
ا	و	ب	پ	خ	ل	ژ	خ	ن	ث	ش
و	ه	ز	ا	و	ا	غ	ذ	س	ذ	ط
ک	و	ف	ق	ا	ل	ه	پ	ف	م	م
ش	ث	و	ا	ب	ف	غ	س	ر	ژ	ر
گ	س	ک	م	ز	ق	ت	م	ا	ص	س
ح	ع	ب	ه	پ	چ	خ	ن	خ	ن	ت
م	ن	ا	ر	ه	ک	ت	ص	و	م	گ
ژ	ه	ف	م	ع	ع	ن	د	ا	ا	ا
ر	ظ	ر	ث	م	د	ر	ا	ن	ز	ر
ا	ذ	ا	ن	ر	ج	ع	ض	ح	پ	ی

☐ فراخوان ☐ رستگاری ☐ مناره ☐ اقامه ☐ اذان ☐ بلال ☐ خواب ☐ نماز ☐ صدا ☐ عمر

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

اذان

درس 5 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. کلاس کجا می‌ماند؟

- ○ در خوابگاه جوانان
- ○ در هتل

2. چه کسی در راهرو اذان می‌گوید؟

- ○ عمر
- ○ ینته

3. چه کسی خواب اذان را دید؟

- ○ عبدالله بن زید
- ○ ابوبکر

4. نخستین مؤذن که بود؟

- ○ بلال
- ○ عمر

5. حی علی الصلاة یعنی چه؟

- ○ بشتابید به نماز
- ○ خدا بزرگ‌تر است

6. در صبح کدام جمله اضافه می‌شود؟

- ○ بیایید غذا بخورید
- ○ نماز از خواب بهتر است

⋆ **به یاد بسپار:** الله اکبر: خدا بزرگ‌تر است.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. کدام جمله اذان به نظرت زیباتر است؟ چرا؟

2. چرا پیامبر بلال را برای اذان برگزید؟

📖 **حدیث**
بخاری

صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي

«نماز بخوانید همان‌طور که می‌بینید من نماز می‌خوانم.»

نام: ..... **تاریخ:** .....

چگونه نماز می‌خوانم

درس 6 · نماز گام به گام

📖 **داستان: چگونه نماز می‌خوانم**
با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – پیش از شروع

یوسف هفده سال دارد و تابستان در یک انبار کار می‌کند. همکار تازه‌اش، علی، تازه مسلمان شده است. می‌پرسد: «می‌توانی نشانم دهی چطور نماز می‌خوانی؟ در مسجد خجالت می‌کشم بپرسم.» یوسف سر تکان می‌دهد. «اول شرط‌ها. وضو گرفته‌ای. بدن، لباس و مکانت پاک است. بدنت آن‌طور که باید پوشیده است. وقت نماز است. و رو به قبله‌ای، جهت کعبه.» علی گوشی‌اش را برمی‌دارد و با برنامه قطب‌نما جهت را پیدا می‌کند. می‌گوید: «جنوب شرقی.» یوسف می‌خندد: «عالی. حالا با نیت در دل شروع کن.»

⋆ **وضو، پاکی، پوشش، وقت، رو به قبله: حالا می‌توانی نماز بخوانی.**

شرط = چیزی که اول باید درست باشد · **قبله** = جهت کعبه

بخش 2 – قیام، رکوع، سجده

یوسف آرام نشان می‌دهد. دست‌هایش را تا گوش‌ها بالا می‌برد و می‌گوید: الله اکبر. این تکبیر است. ایستاده فاتحه و بعد سوره‌ای کوتاه می‌خواند. با الله اکبر خم می‌شود، دست‌ها روی زانوها: رکوع. آهسته می‌گوید: «سبحان ربی العظیم.» دوباره صاف می‌ایستد و می‌گوید: «سمع الله لمن حمده.» بعد زانو می‌زند و پیشانی، بینی، دست‌ها، زانوها و انگشتان پا را روی زمین می‌گذارد: سجده. «سبحان ربی الاعلی.» کمی می‌نشیند و سجده دوم را انجام می‌دهد. می‌گوید: «این یک رکعت بود.»

⋆ **تکبیر، قیام، رکوع، سجده: این یک رکعت است.**

خواندن = تلاوت بلند یا آهسته قرآن · **رکعت** = یک دور در نماز

بخش 3 – نشستن و سلام

یوسف توضیح می‌دهد: «پس از دو رکعت می‌نشینی و تشهد می‌خوانی: گواهی.» در نشستن آخر صلوات بر پیامبر هم می‌فرستد. بعد سرش را به راست می‌گرداند: «السلام علیکم و رحمة الله.» و به چپ: همان. «تمام.» علی نگران به نظر می‌رسد. «خیلی چیز برای یادگرفتن است.» یوسف می‌گوید: «من هم سال‌ها طول کشید. پیامبر فرمود: نماز بخوانید همان‌طور که می‌بینید من نماز می‌خوانم. نگاه کن، تقلید کن، و هر هفته کمی بیشتر یاد بگیر.» آن جمعه با هم به مسجد می‌روند. علی کنار یوسف در صف می‌ایستد. دیگر نمی‌ترسد.

⋆ **مانند پیامبر نماز بخوان: ببین، تقلید کن و گام به گام یاد بگیر.**

تشهد = گواهی در حال نشسته · **نگران** = کمی مضطرب

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چطور به کسی که هنوز باید نماز یاد بگیرد کمک می‌کنی، بی‌آنکه خجالت بکشد؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – چند رکعت؟

- صبح ۲ رکعت، ظهر ۴، عصر ۴، مغرب ۳ و عشا ۴ رکعت دارد. روی هم ۱۷ رکعت واجب در روز.
- در سجده هفت عضو بدن روی زمین است: پیشانی با بینی، دو دست، دو زانو و انگشتان هر دو پا.
- میان مذهب‌ها تفاوت‌های کوچکی هست، مثلاً جای دست‌ها. همه بر پایه سنت‌اند.

بازی‌ها

درس 6 · چگونه نماز می‌خوانم

🧩 جدول واژه‌یابی

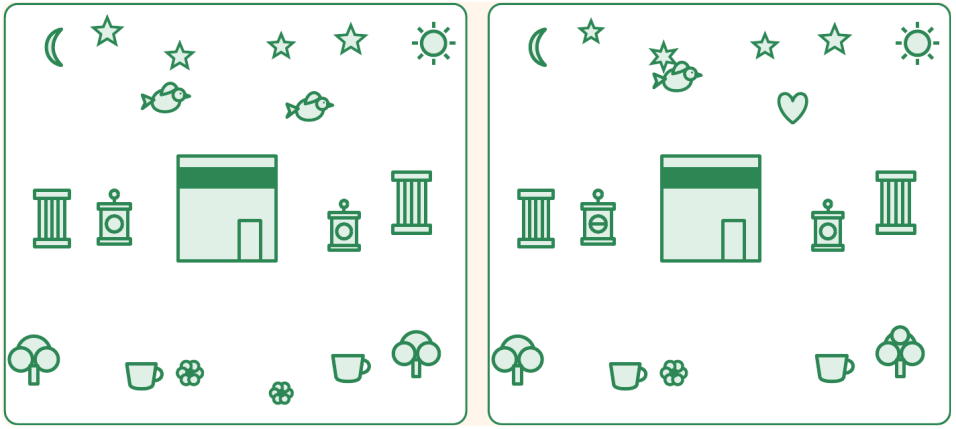
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ج	ت	ه	ت	س	غ	ق	د	ش	پ	گ
ع	ج	پ	ک	ج	ی	ق	ب	ل	ه	و
ل	ن	ج	ب	د	ع	ک	ت	ش	ر	ع
ی	ل	و	ی	ه	ر	ا	ک	و	ک	س
ث	ی	چ	ر	ر	ک	ع	ت	ف	و	و
ف	ا	ژ	ض	ی	ی	خ	ظ	ص	ع	ذ
ا	ج	ح	ر	گ	و	ث	ض	ا	ت	ک
ت	د	ر	ف	ص	س	س	ل	ا	م	ج
ح	د	ه	ق	ب	ف	ن	ش	س	ت	ن
ه	ب	ر	گ	ب	ع	ص	ک	ف	ل	ز
س	ا	و	ا	ط	ر	ت	ه	ن	گ	خ

☐ تکبیر ☐ فاتحه ☐ نشستن ☐ رکوع ☐ سجده ☐ رکعت ☐ قبله ☐ سلام ☐ یوسف ☐ علی

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

چگونه نماز می‌خوانم

درس 6 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. یوسف تابستان کجا کار می‌کند؟

- ◯ در انبار
- ◯ در رستوران

2. قبله چیست؟

- ◯ سجاده
- ◯ جهت کعبه

3. در تکبیر چه می‌گویی؟

- ◯ السلام علیکم
- ◯ الله اکبر

4. خم شدن با دست روی زانو چه نام دارد؟

- ◯ رکوع
- ◯ سجده

5. مغرب چند رکعت است؟

- ◯ چهار
- ◯ سه

6. نماز را چطور تمام می‌کنی؟

- ◯ با بسم‌الله
- ◯ با سلام

⋆ **به یاد بسپار:** مانند پیامبر نماز بخوان.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چطور به علی کمک می‌کنی نماز یاد بگیرد؟

.....

.....

.....

2. شرط‌های نماز چیست؟

.....

.....

.....

📖 **از قرآن کریم**
قرآن 2:183

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما نوشته شد همان‌گونه که بر پیشینیانتان نوشته شد، تا پرهیزگار شوید.»

نام: ..... تاریخ: .....

روزه رمضان

درس 7 · روزه

📖 **داستان: روزه رمضان**
با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – روز اول

روز اول رمضان است. ملاک پانزده سال دارد و امسال برای نخستین بار همه ماه را روزه می‌گیرد. ساعت چهار و نیم سریع یک ساندویچ می‌خورد و آب می‌نوشد: سحری. در مدرسه بوی سیب‌زمینی سرخ‌کرده از غذاخوری می‌آید. شکمش قار و قور می‌کند. دوستش اِما می‌پرسد: «چرا این کار را می‌کنی؟» ملاک فکر می‌کند. «خدا خواسته است. و یاد می‌گیرم قوی باشم. اگر بتوانم به سیب‌زمینی سرخ‌کرده نه بگویم، به چیزهای دیگر هم می‌توانم نه بگویم.» اِما می‌خندد. «پس امروز جای دیگری غذا می‌خورم.» ملاک این را مهربانی می‌داند. کمتر احساس تنهایی می‌کند.

⋆ **روزه به تو یاد می‌دهد قوی باشی و نه بگویی.**

سحری = غذای پیش از سپیده‌دم · **غذاخوری** = سالن غذا در مدرسه

بخش 2 – روزه چیست؟

در خانه مادرش دقیقاً توضیح می‌دهد روزه چیست. «از سپیده‌دم تا غروب نمی‌خوری و نمی‌نوشی. ولی با زبان، چشم و دست‌هایت هم روزه می‌گیری: نه غیبت، نه دروغ، نه دشنام.» با انگشتانش می‌شمارد چه کسانی لازم نیست روزه بگیرند: بیماران، مسافران، زنان باردار، سالمندانی که نمی‌توانند، و کودکانی که هنوز بالغ نشده‌اند. «هر کس روزی را نگیرد، بعداً اگر بتواند قضا می‌کند.» نُه دقیقه به شش اذان مغرب از گوشی پخش می‌شود. ملاک با یک خرما و یک لیوان آب افطار می‌کند، همان‌طور که پیامبر می‌کرد. افطار آغاز شده است.

⋆ **با زبان، چشم و دست‌هایت هم روزه می‌گیری.**

سپیده‌دم = نخستین روشنایی صبح · **افطار** = غذای هنگام غروب

بخش 3 – شب‌های آخر

در ده شب آخر ملاک با مادرش کمی بیشتر بیدار می‌ماند تا نماز بخواند. در یکی از این شب‌ها شب قدر است. در آن شب قرآن برای نخستین بار نازل شد. مادرش می‌گوید: «آن شب از هزار ماه بهتر است.» ملاک از خدا برای پدربزرگش سلامتی و برای خودش جای کارآموزی می‌خواهد. در پایان ماه خانواده زکات فطره می‌دهد، هدیه‌ای کوچک برای فقیران تا آن‌ها هم جشن بگیرند. بعد عید فطر می‌رسد. ملاک لباس تازه‌اش را می‌پوشد و یک جعبه شیرینی برای اِما می‌برد.

⋆ **شب قدر از هزار ماه بهتر است.**

قدر = آنچه خدا مقدر می‌کند · **هدیه** = چیزی که رایگان می‌دهی

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** به نظرت سخت‌ترین بخش روزه چیست: غذا، نوشیدنی یا زبانت؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – ماه رمضان

- رمضان نهمین ماه تقویم اسلامی است. با دیده شدن ماه نو آغاز می‌شود.
- چون تقویم قمری کوتاه‌تر است، رمضان هر سال حدود یازده روز زودتر می‌آید.
- روزه چهارمین رکن اسلام است. بیمار لازم نیست روزه بگیرد: سلامتی مقدم است.

بازی‌ها

درس 7 · روزه رمضان

🧩 جدول واژه‌یابی

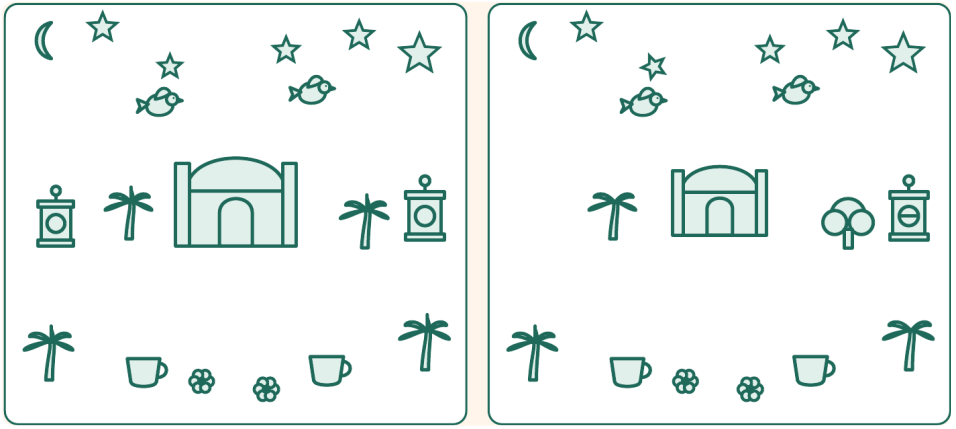
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ط	م	ض	پ	ک	ض	خ	ر	م	ا	ل
ر	ز	ب	ی	و	ر	ه	ز	ح	ش	ث
ق	ع	ق	ا	ر	د	ص	ک	ژ	ط	چ
ص	ر	و	ز	ه	ت	س	ر	ع	ش	ا
ق	ت	ح	و	و	گ	ع	و	ژ	س	م
ث	ط	ز	ب	ی	ق	د	ر	ض	ح	ا
ن	ص	غ	ه	ر	خ	ط	ب	س	ر	ظ
چ	ن	ه	ی	ص	ت	م	ا	ه	ی	گ
ا	ف	ط	ا	ر	گ	ط	م	خ	ر	خ
ل	ر	م	ض	ا	ن	ج	ف	ط	ر	ی
م	ل	ا	ک	د	ح	چ	ب	ه	ز	ی

☐ رمضان ☐ افطار ☐ سحری ☐ خرما ☐ روزه ☐ ملاک ☐ اما ☐ قدر ☐ فطر ☐ ماه

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

روزه رمضان

درس 7 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. غذای پیش از سپیده‌دم چه نام دارد؟

- ◯ افطار
- ◯ سحری

2. ملاک در غذاخوری بوی چه را حس می‌کند؟

- ◯ پیتزا
- ◯ سیب‌زمینی سرخ‌کرده

3. چه کسانی لازم نیست روزه بگیرند؟

- ◯ بیماران و مسافران
- ◯ همه باید بگیرند

4. ملاک با چه افطار می‌کند؟

- ◯ با سیب‌زمینی سرخ‌کرده
- ◯ با خرما و آب

5. قرآن در کدام شب نخستین بار نازل شد؟

- ◯ شب عید
- ◯ شب قدر

6. ملاک برای اِما چه می‌برد؟

- ◯ یک لباس
- ◯ یک جعبه شیرینی

⋆ **به یاد بسپار:** روزه: از سپیده‌دم تا غروب، با همه وجودت.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. از روزه جز نخوردن چه یاد می‌گیری؟

2. چرا بیماران نباید روزه بگیرند؟

نام: ..... تاریخ: .....

حج

درس 8 · زیارت مکه

📖 داستان: حج

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – عمه فاطمه می‌رود

امسال عمه فاطمه به حج می‌رود. بیست سال برایش پس‌انداز کرده است. شب پیش از رفتن همه خانواده می‌آیند. سامی پانزده سال دارد و به چمدانش نگاه می‌کند: دو پارچه سفید، یک سجاده کوچک، دمپایی و کتابچه‌ای دعا. می‌پرسد: «همین؟» عمه فاطمه می‌گوید: «برای حج چیز زیادی لازم نیست.» از همه برای خطاهایی که شاید کرده حلالیت می‌طلبد. سامی این را عجیب و در عین حال زیبا می‌داند. «چرا این کار را می‌کنی؟» می‌گوید: «می‌خواهم با دلی سبک بروم. بی‌دعوا در چمدانم.»

⋆ **با دلی سبک به حج می‌روی.**

پس‌انداز = کنار گذاشتن پول برای بعد · **چمدان** = آنچه در سفر همراه می‌بری

بخش 2 – در مکه

عمه فاطمه هر شب پیامی با عکس می‌فرستد. در مکه احرام پوشیده است: لباسی ساده. مردان دو پارچه سفید می‌پوشند تا همه برابر باشند، دارا یا ندار. طواف می‌کند: هفت بار گرد کعبه. بعد هفت بار میان تپه‌های صفا و مروه می‌رود، همان‌طور که هاجر زمانی برای پسرش اسماعیل دنبال آب می‌گشت. می‌نویسد: «شلوغ است. میلیون‌ها نفر، از همه کشورها، همه رنگ‌ها. با این حال دلم آرام است.» سامی عکس‌ها را در کلاس نشان می‌دهد. معلم انگلیسی‌اش تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

⋆ **هفت بار گرد کعبه، هفت بار میان صفا و مروه.**

احرام = حالت و لباس حاجی · **طواف** = گردیدن به دور کعبه

بخش 3 – روز عرفه

روز نهم ماه ذی‌الحجه عمه فاطمه در دشت عرفات است. این مهم‌ترین لحظه حج است. همه بعدازظهر تا غروب آفتاب دعا می‌کند. در خانه سامی آن روز روزه می‌گیرد، چون روزه روز عرفه سنتی زیبا برای کسانی است که به حج نرفته‌اند. فردای آن عید قربان است. دو هفته بعد عمه فاطمه دوباره پشت در است. خسته است ولی چهره‌اش می‌درخشد. برای همه یک بطری کوچک آب زمزم آورده. سامی می‌پرسد: «زیباترین چیز چه بود؟» او مدتی فکر می‌کند. «اینکه آنجا هیچ کس از دیگری بهتر نبود.»

⋆ **عرفه قلب حج است.**

دشت = زمین پهن و هموار · **درخشیدن** = بسیار شاد به نظر رسیدن

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** عمه فاطمه پیش از رفتن از همه حلالیت طلبید. تو کی دوست داری این کار را بکنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – حج به اختصار

- حج پنجمین رکن است. یک بار در عمر واجب است اگر سالم باشی و توانایی مالی داشته باشی.
- هر سال حدود دو میلیون نفر به حج می‌روند. عمره زیارتی کوتاه‌تر است که در همه سال ممکن است.
- زمزم چشمه‌ای است که برای هاجر و اسماعیل جوشید. هنوز هم آب می‌دهد.

📖 از قرآن کریم

قرآن 3:97

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا

«حج خانه خدا بر مردم واجب است، بر کسی که توانایی رفتن به آنجا را دارد.»

بازی‌ها

درس 8 · حج

🧩 جدول واژه‌یابی

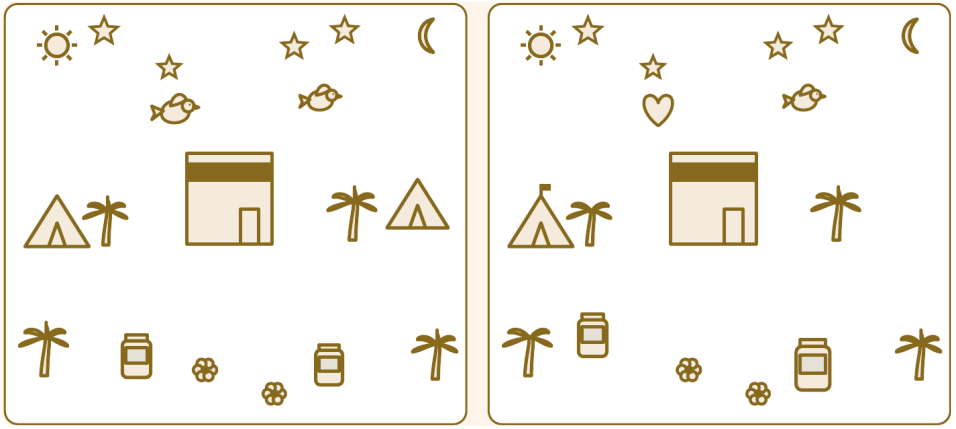
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ل	ف	ت	ش	ی	ف	ا	ط	م	ه	د
ظ	ت	س	ی	ض	ع	ن	ی	ی	و	س
پ	ا	ح	چ	ه	ص	پ	ز	م	ج	د
ت	ح	ع	ر	ف	ه	ذ	م	ر	ی	م
ف	ر	ش	ط	ط	چ	ذ	ز	و	ذ	ع
ژ	ا	ل	و	ج	ب	ف	م	ه	د	ا
ک	م	ژ	ا	د	غ	م	ص	ت	غ	ص
ص	ش	ی	ف	ش	د	گ	گ	ا	م	ف
ن	و	ذ	م	چ	ز	ض	ش	ص	ک	ا
ه	ذ	ژ	پ	ق	ح	ا	غ	ا	ه	د
ج	ک	ع	ب	ه	ج	ا	چ	م	ف	ت

☐ احرام ☐ فاطمه ☐ کعبه ☐ طواف ☐ مروه ☐ عرفه ☐ زمزم ☐ مکه ☐ صفا ☐ حج

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

حج

درس 8 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. عمه فاطمه چند سال پس‌انداز کرد؟

- ◯ بیست سال
- ◯ دو سال

2. پیش از رفتن از همه چه می‌خواهد؟

- ◯ حلالیت
- ◯ پول

3. چند بار گرد کعبه می‌گردی؟

- ◯ سه بار
- ◯ هفت بار

4. چه کسی میان صفا و مروه دنبال آب گشت؟

- ◯ خدیجه
- ◯ هاجر

5. مهم‌ترین لحظه حج چیست؟

- ◯ سفر بازگشت
- ◯ روز عرفه

6. عمه فاطمه چه می‌آورد؟

- ◯ گوشی
- ◯ آب زمزم

⋆ **به یاد بسپار:** حج: یک بار در عمر، اگر توانایی داری.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چرا مردان در حج همه همان پارچه‌های سفید را می‌پوشند؟

.....

.....

.....

2. منظور عمه فاطمه از «آنجا هیچ کس از دیگری بهتر نبود» چه بود؟

.....

.....

.....

فهرست واژه‌ها

آرایشگاه = جایی که مو کوتاه می‌کنند

احرام = حالت و لباس حاجی

اسراف = مصرف بیش از نیاز

افطار = غذای هنگام غروب

انبار = اتاق نگهداری وسایل

بالغ شدن = بزرگ شدن بدن از کودکی به بزرگسالی

تشهد = گواهی در حال نشسته

تیمم = پاک شدن خشک با خاک یا سنگ

خطبه = سخنرانی امام در روز جمعه

خوابگاه جوانان = اقامتگاه گروه‌های جوان

خواندن = تلاوت بلند یا آهسته قرآن

درخشیدن = بسیار شاد به نظر رسیدن

دشت = زمین پهن و هموار

دوش = آبی که از سر دوش می‌ریزد

دگرگون شدن = تغییر کردن

دیده شدن = خواستن اینکه دیگران ببینند

رستگاری = کامیابی و موفقیت

روشویی = جای شستن دست

رکعت = یک دور در نماز

زیاده‌روی = بیش از اندازه انجام دادن

سحری = غذای پیش از سپیده‌دم

سشوار = دستگاه خشک کردن مو

سپیده‌دم = نخستین روشنایی صبح

شرط = چیزی که اول باید درست باشد

طلوع آفتاب = وقتی خورشید بالا می‌آید

طواف = گردیدن به دور کعبه

عبادت = بندگی و بزرگداشت خدا

عطر = چیزی که بوی خوش دارد

غذاخوری = سالن غذا در مدرسه

فراخواندن = از مردم خواستن که بیایند

قبله = جهت کعبه

قدر = آنچه خدا مقدر می‌کند

قوزک = استخوان بین پا و ساق

لایک = پسندیدن در شبکه‌های اجتماعی

مؤذن = کسی که اذان می‌گوید

مچ = جایی که دست به ساعد می‌رسد

نگران = کمی مضطرب

نیت = قصد در دل

هدف = آنچه چیزی برایش وجود دارد

هدیه = چیزی که رایگان می‌دهی

پاک = تمیز، نه کثیف

پاکیزگی = پاک بودن، درون و بیرون

پرسیده شدن = حساب پس دادن

پس‌انداز = کنار گذاشتن پول برای بعد

چمدان = آنچه در سفر همراه می‌بری

گناه = کار بد

گواهی دادن = با اطمینان گفتن

یار = دوست و پیرو پیامبر